

Referat – Åpent møte om produksjonstilskudd i birøkt

Dato: 3. november 2025

Tid: 19:00–21:30

Sted: Digitalt møte (Teams)

Arrangør: Norges Birøkerlag

Referatet er AI-generert.

1. Bakgrunn og hensikt

Utvalget for gjennomgang av produksjonstilskuddsordningen ble opprettet etter vedtak på årsmøtet 2025.

Formålet er å vurdere hvordan dagens ordning fungerer, og om den kan forbedres for å støtte birøkternæringen på en rettferdig og bærekraftig måte.

Det åpne møtet ble arrangert for å samle innspill fra medlemmer i hele landet. Disse innspillene skal brukes i det videre arbeidet og i den spørreundersøkelsen som sendes ut til alle medlemmer.

2. Hovedtemaer og innspill fra møtet

A. Soneinndeling og geografiske forskjeller

- Flere deltakere fra områder med krevende produksjonsforhold tok til orde for å innføre soneinndeling, slik som i frukt- og bærneringen. De pekte på kortere sesonger, høyere fôrkostnader, større transportbehov og lavere honningutbytte.
 - Andre mente at nasjonal ordning bør beholdes for å sikre enkelhet, likhet og forutsigbarhet. De mente at variasjoner i honningpris og marked allerede gir naturlig utjevning.
 - Det ble uttrykt bekymring for at soneinndeling kan skape grensesituasjoner og urettferdighet mellom naboer, samt økt byråkrati.
 - Noen foreslo en mildere differensiering, for eksempel et “klimatillegg” eller et geografisk justeringstillegg for områder med svake produksjonsforhold.
-

B. Tilskuddsmodell – per bifolk eller produksjonsbasert

- Flere foreslo en kombinert modell, der et grunnbeløp gis per bifolk, mens et mindre tillegg kunne baseres på faktisk honningproduksjon.

- Enkelte ønsket å beholde dagens ordning uendret, med argument om stabilitet og forutsigbarhet, spesielt i værutsatte områder.
 - Andre mente at resultatbasert tilskudd kan bidra til mer effektiv drift, men det ble også advart om at det kan straffe birøktere i vanskelige klimasoner.
-

C. Størrelsesgrenser, bunnfradrag og rekruttering

- Ønske om at ordningen i større grad skal stimulere små og mellomstore birøktere og bidra til rekruttering.
 - Andre mente at tilskuddet bør målrettes mot profesjonell produksjon, og at hobbybirøkt i mindre grad skal omfattes.
 - Enkelte mente det bør innføres tak for svært store driftsenheter, slik at midlene fordeles bredere.
 - Samtidig ble det påpekt at store driftsenheter spiller en viktig rolle i pollinering og i honningforsyningen nasjonalt.
-

D. Kontroll, rettferdighet og regelverk

- Tilpasninger til regelverket, slik at antallet bifolk blir høyest mulig på telledato.
 - Kontrollpraksisen varierer mellom kommuner, og at dette skaper urettferdighet.
 - Det ble foreslått et nasjonalt kontrollsystem eller felles retningslinjer, slik at alle behandles likt.
 - Noen mente at det bør være strengere dokumentasjon for antall bifolk, og bedre koordinering med bigårdsregistrering og Mattilsynet.
-

E. Telledato og praktiske utfordringer

- Enkelte pekte på at 1. oktober som telledato kan være utfordrende på grunn av vær og logistikk, særlig i fjell- og kystområder.
 - Samtidig ble det understreket at datoen er felles for alle jordbruksproduksjoner og derfor vanskelig å endre isolert for birøkt.
-

F. Økonomi, marked og næringspolitikk

- Det ble pekt på at tilskuddet bør sees i sammenheng med honningprisen, slik at kombinasjonen gir bærekraftig inntekt.
 - Flere fremhevet at produksjonstilskuddet er ryggraden i birøkternes økonomi, og at en reduksjon kan få store konsekvenser for rekruttering og drift.
 - Enkelte ønsket at birøkt skal få sterkere posisjon i landbrukspolitikken og i jordbruksforhandlingene.
 - Det ble foreslått å utrede hvordan tilskuddsordningen kan støtte mangfoldet i næringen – både store og små produsenter, pollineringsbirøkt og dronningavl.
-

3. Oppsummering

Møtet viste et sterkt engasjement for tilskuddsordningen og stor bredde i synspunktene. Det var bred enighet om at ordningen er viktig for birøkternæringen, men uenighet om hvordan den best kan innrettes for framtiden.

Hovedlinjer:

- Mange ønsker å beholde en nasjonal ordning med enkel struktur.
 - Samtidig mange ønsker om justeringer for rettferdighet og soneinndeling.
 - Sterkt ønske om at arbeidet skjer grundig, inkluderende og med god forankring i organisasjonen.
-

4. Veien videre

Utvalget vil bruke innspillene fra møtet som grunnlag for spørreundersøkelsen som sendes ut til alle medlemmer.

Resultatene fra undersøkelsen vil danne grunnlag for utvalgets videre arbeid og anbefalinger til styret og årsmøtet i 2026.

Birøkterlaget takker alle som deltok for engasjement og konstruktive innspill.